

IV

*(Informacije)*INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

SVET

Sklepi Sveta o participativnem upravljanju kulturne dediščine

(2014/C 463/01)

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB UPOŠTEVANJU:

1. sklepov Sveta z dne 26. novembra 2012 o upravljanju na področju kulture ⁽¹⁾, ki poudarjajo pomen zagotovitve bolj odprtega, participativnega, učinkovitega in usklajenega upravljanja na področju kulture in pozivajo države članice, naj pri oblikovanju kulturnih politik spodbujajo participativen pristop;
2. sklepov Sveta z dne 21. maja 2014 o kulturni dediščini kot strateškem viru za trajnostno Evropo ⁽²⁾, ki priznavajo, da je kulturna dediščina pomembna za medsektorske politike in ima posebno vlogo pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast, in pozivajo države članice, naj spodbujajo dolgoročne in na dejstvih oprte modele politik na področju kulturne dediščine, ki jih usmerjajo družba in državljani;

POZDRAVLJAJOČ:

3. Sporočilo Komisije „Na poti k celostnemu pristopu do kulturne dediščine za Evropo“, ki priznava, da je kulturna dediščina skupen vir in skupna dobrina, zaradi česar je skrb za kulturno dediščino naša skupna odgovornost ⁽³⁾;

OB UPOŠTEVANJU:

4. vedno večjega priznavanja pristopa za krepitev trajnostnega razvoja na mednarodni ravni, ki je osredotočen na ljudi in temelji na kulturi, ter pomena preglednih, participativnih in informiranih sistemov upravljanja na področju kulture, da se upoštevajo potrebe vseh članov družbe ⁽⁴⁾;
5. vedno večjega priznavanja socialne razsežnosti kulturne dediščine na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter pomena aktiviranja sinergij med različnimi deležniki zaradi varovanja, razvoja in posredovanja kulturne dediščine prihodnjim generacijam ⁽⁵⁾;
6. sprejetja pristopa h kulturni dediščini v več programih EU, ki ima korenine na lokalni ravni in je usmerjen v ljudi, tudi v raziskovalnem programu Obzorje 2020, in pristopa do lokalnega razvoja pod vodstvom skupnosti, ki ga podpirajo evropski strukturni in investicijski skladi. Ta pristop je priznan tudi v pobudi za skupno načrtovanje programa „Kulturna dediščina in globalne spremembe: nov izziv za Evropo“;
7. sprejetja participativnih pristopov pri ukrepih EU za evropsko prestolnico kulture in znak evropske dediščine ⁽⁶⁾;

⁽¹⁾ UL C 393, 19.12.2012, str. 8.

⁽²⁾ UL C 183, 14.6.2014, str. 36.

⁽³⁾ Dok. 12150/14.

⁽⁴⁾ Konferenca ZN z naslovom „Prihodnost, ki si jo želimo“ (Rio de Janeiro, junij 2012); kongres Unesco z naslovom „Kultura v središču politik trajnostnega razvoja“ (Hangzhou, maj 2013); forum Unesco „Kultura, ustvarjalnost in trajnostni razvoj. Raziskave, inovacije, priložnosti“ (Firence, oktober 2014).

⁽⁵⁾ Okvirna konvencija Sveta Evrope o vrednosti kulturne dediščine za družbo (konvencija Faro, 2005).

⁽⁶⁾ UL L 132, 3.5.2014, str. 1, in UL L 303, 22.11.2011, str. 1.

OB UGOTOVITVI, DA participativno upravljanje kulturne dediščine ⁽¹⁾:

8. zagotavlja priložnosti za demokratično udeležbo, trajnost in socialno kohezijo in za soočanje s socialnimi, političnimi in demografskimi izzivi današnjega časa;
9. spodbuja dejavno vključevanje zadevnih deležnikov v okviru javnega delovanja – tj. javnih organov in teles, zasebnih akterjev, organizacij civilne družbe, NVO, prostovoljcev in vseh zainteresiranih – v sprejemanje odločitev, načrtovanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje politik in programov kulturne dediščine, da se povečata odgovornost in preglednost pri naložbah javnih sredstev ter okrepi zaupanje javnosti v politične odločitve;
10. prispeva k večji ozaveščenosti o vrednotah kulturne dediščine kot skupnega vira, kar zmanjšuje tveganje zlorabe in povečuje socialne in ekonomske koristi;
11. podpira sodobna kulturna, umetniška in ustvarjalna dela, ki so tesno povezana z identiteto in vrednotami in pogosto temeljijo na tradicionalnem znanju in nesnovni dediščini ljudi, zaradi česar lahko predstavljajo kulturno dediščino prihodnjih generacij;
12. pomaga aktivirati nove priložnosti, ki jih prinašajo globalizacija, digitalizacija in nove tehnologije, ki spreminjajo način, kako kulturna dediščina nastaja, kako do nje dostopamo in kako jo uporabljamo –

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

13. oblikujejo okvire upravljanja, ki vključujejo več ravni in različne deležnike in v katerih je kulturna dediščina priznana kot skupen vir, tako da se okrepijo povezave med lokalnimi, regionalnimi, nacionalnimi in evropskimi ravni upravljanja kulturne dediščine, ob ustreznem upoštevanju načela subsidiarnosti, tako da se na vseh ravneh predvidijo koristi za ljudi;
14. spodbujajo vključitev zadevnih deležnikov, tako da se zagotovi njihova udeležba na vseh ravneh procesa sprejemanja odločitev;
15. spodbujajo okvire upravljanja, v katerih je priznan pomen interakcije med materialno, nesnovno in digitalno kulturno dediščino in v katerih so obravnavane, upoštevane in okrepljene njene socialne, kulturne, simbolične, ekonomske in okoljske vrednote;
16. spodbujajo okvire upravljanja, ki omogočajo lažje izvajanje medsektorskih politik, kar omogoča, da kulturna dediščina prispeva k ciljem na različnih področjih politik, tudi k pametni, trajnostni in vključujoči rasti;
17. razvijajo sinergije med strategijami trajnostnega turizma in lokalnimi kulturnimi in ustvarjalnimi sektorji, tudi s spodbujanjem okvirov upravljanja, ki dejavno vključujejo lokalno prebivalstvo, da se okrepi trajnostna kakovostna ponudba kulturnega turizma in prispeva k oživljanju mestnih in podeželskih območij, hkrati pa zaščiti celovitost in ohranja kulturna vrednost dediščine ter uravnotežijo ekonomske priložnosti in dobrobit državljanov;
18. za te namene ustrezno izkoristijo sredstva EU in nacionalna sredstva;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI IN OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

19. sodelujejo pri vprašanjih, povezanih s participativnim upravljanjem kulturne dediščine, tudi v okviru delovnega načrta za področje kulture (2015–2018) ⁽²⁾, da se opredelijo in razširijo najboljše prakse in poveča zmogljivost sektorja kulturne dediščine za učinkovito obravnavanje navedenih izzivov;
20. spodbujajo posredovanje tradicionalnih spretnosti in znanja med generacijami ter njihovo inovativno uporabo in vzajemno opljanje prek znanstvenih in tehnoloških dosežkov;
21. izkoristijo digitalna sredstva, da se poveča dostop vseh socialnih skupin do upravljanja kulturne dediščine in njihova udeležba v njem;
22. preučijo vlogo virtualnih skupnosti pri razvoju in izvajanju politik kulturne dediščine, podpri vodenju kulturne dediščine, razvoju znanja in financiranju (npr. prek črpanja podatkov iz množic in množičnega financiranja);

⁽¹⁾ Kulturna dediščina je materialna, nematerialna in digitalna, kakor je opredeljeno v sklepih Sveta z dne 21. maja 2014.

⁽²⁾ UL C 463, 23.12.2014, str. 4.

23. konkretno napredujejo pri upravljanju digitalne knjižnice Europeana ⁽¹⁾, da se zagotovi njena dolgoročna trajnost in razvoj, utemeljen na kulturni dediščini, ter omogoči njena povezava z izobraževanjem, kulturnim turizmom in drugimi sektorji; da se po potrebi spodbuja ponovna uporaba digitalnih vsebin kulturne dediščine, da se poveča kulturna raznolikost in spodbudi uporaba znanja dediščine v sodobnem umetniškem izražanju in v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih;
24. spodbujajo udeležbo civilne družbe v okviru modela pametnega razvoja za evropska mesta, ki dejavno vključuje kulturno dediščino, da se prispeva k inovaciji in ponovni oživitvi evropskih mest, jih poveže s sorodnimi območji, spodbuja njihova privlačnost ter privablja naložbe, nove ekonomske dejavnosti in podjetja;
25. nadaljujejo ukrepe na podlagi sporočila „Na poti k celostnemu pristopu do kulturne dediščine za Evropo“ in sodelujejo pri sestavi celovite evropske strategije na področju kulturne dediščine;
26. okrepijo sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, kot sta Svet Evrope in Unesco, za spodbujanje participativnega pristopa k upravljanju kulturne dediščine;

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

27. spodbuja z dokazi podprte raziskave o učinku participativnih pristopov v politikah in upravljanju kulturne dediščine, da bi prispevali k razvoju strateških pristopov h kulturni dediščini;
28. še naprej vodi dialog z organizacijami in platformami civilne družbe na področjih oblikovanja politik, povezanih s kulturno dediščino, in preuči možnost predstavitve predloga „Evropsko leto kulturne dediščine“.

⁽¹⁾ Kakor je navedeno v sklepih Sveta z 10. maja 2012 o digitalizaciji, spletni dostopnosti kulturnega gradiva in digitalnem arhiviranju (UL C 169, 15.6.2012, str. 5).